ENDERROCK
LA MÚSICA DE LA TEVA GENERACIÓ

Enderrock | Ferran Riera | Actualitzat el 26/03/2022 a les 17:00

OMAC: «Com el trencadís de Gaudí, desconstruïm elements tradicionals per crear una cosa nova»

Parlem amb l'Orquestra de Músiques d'Arrel de Catalunya sobre el seu nou projecte 'Trencadís' | L'orquestra presentarà el 27 de març l'espectacle al Palau de la Música de Barcelona

OMAC | Carles Rodríguez

Després de debutar a la darrera edició de la Fira Mediterrània de Manresa, l'**Orquestra de Músiques d'Arrel de Catalunya** (**OMAC**) es presentarà el 27 de març al Palau de la Música de Barcelona, en el marc de el 35è Festival Tradicionàrius. L'espectacle i el CD-llibre, *Trencadís* (Propaganda pel Fet!, 2022), dirigit per **Dani López** i interpretat per una trentena d'instrumentistes, a més de la cantant **Anna Ferrer** i la ballarina **Fàtima Campos,** està basat en l'obra de diversos poetes dels Països Catalans. Aquest any, a més, es commemora el 30è aniversari de l'**Orquestra Simfònica de la Canya**, que podria ser considerada el seu llunyà precedent.

L'**OMAC** té un nucli dur constituït pel gerent **David Coll** i els responsables de la producció, Marçal Ramon, que toca l'acordió, i de la comunicació, **Ivó Jordà**, que sona la gralla i la tarota. Tots tres participen a l'entrevista, amb el director i compositor olotí **Dani López** i la cantant menorquina **Anna Ferrer**.

Quina és la gènesi de l'OMAC?
Marçal Ramon: L'embrió va sorgir a final del 2019, quan em van contractar a la **Jove Orquestra d'Instruments Tradicionals** (**JOSI**), a l'escola El Tecler de Tarragona. Vaig sortir d'allà pensant que una orquestra d'instruments tradicionals amb músics professionals podria ser una barbaritat. Vaig comentar la idea mig en broma a David Coll, però ell s'ho va prendre seriosament, i també en vaig parlar amb Ivó Jordà. Va arribar el confinament per la pandèmia i vam tenir molt de temps per pensar el projecte.
David Coll: Es tracta d'un projecte generacional i de país. Quan el **Marçal** es va adonar que no hi havia un referent de país a escala tradicional, la idea va ser recollir el talent i obrir-lo a l'experimentació des de les arrels. L'**OMAC** havia d'anar més enllà del concepte artístic, perquè és seminal, i vam pensar que el primer que havíem de fer era posar sobre la taula una producció que fos disruptiva, que incorporés el millor de cada casa. De fet, estem omplint un buit que en altres llocs es cobreix de manera institucional, però aquí s'ha fet des de la societat civil.

Hi ha tres conceptes clau a l'OMAC: Països Catalans, joventut i paritat.
D.C: Era evident que l'orquestra havia de ser paritària. Per sort, hi ha un tant per cent molt elevat de talent i no hem hagut de fer cap esforç en aquest sentit, al contrari. Hem seleccionat els músics que hem considerat millors per a cada plaça, sense quotes. D'altra banda ens hem autoimposat que els membres fossin mil·lènnials, tot i que hi ha algú que se n'escapa. I l'abast de Països Catalans també era clar. Es tracta de gent jove, de moltes procedències i amb una gran trajectòria.

Video: https://www.youtube.com/watch?v=yCpeD9T8elU
Com vau definir el so de l'orquestra?
Dani López: Vam considerar incorporar els instruments que són importants en la música tradicional. També vam voler que a més d'encarnar la tradició dels Països Catalans fos un grup que organològicament sonés molt bé i que fos complet, amb aguts, greus i mitjos. I amb tots els tipus de colors: doble canya, metalls, cordes, instruments de cobla, acordions, percussió i bateria, guitarra elèctrica i espanyola. Finalment, la part de l'electrònica va venir una mica per casualitat. Jo ja ho tenia al cap, però el violista de roda **Adrià Grandia** em pressionava i al final hi vam incloure un sintetitzador modular que ell utilitza en alguns temes.
M.R: Quan vam tenir definida aquesta instrumentació lògica ens vam dedicar a buscar els músics. En alguns casos ha estat difícil trobar dones, però ho hem aconseguit. De fet, el criteri de selecció va ser molt senzill: una tria a dit. Internament ens havíem marcat algunes condicions, com ara que fossin professionals i que estiguessin en actiu, que els no vinculats amb la tradició s'haguessin relacionat amb la música d'arrel, i en el cas dels tradicionals, que haguessin portat la música d'arrel una mica més enllà.

Tot i que la majoria són músics de 22 a 35 anys, heu fet algunes excepcions.
M.R: Al principi vam posar els 35 anys com a límit per als més grans, tot i que després vam incorporar **Pere Olivé** (percussió), **Pau Puig** (dolçaina), **Cati Plana** (acordió) i l'esmentat **Adrià Grandia**. Tots quatre són representatius d'una generació anterior que també ha estat molt activa com la nostra. No vam posar com a condició haver passat per l'Esmuc o el Conservatori del Liceu, per evitar caure en aquest parany. Hi ha molts músics tradicionals que no tenen el grau superior i són millors que altres que l'han superat.

Anna Ferrer (OMAC) Foto: Txus Garcia

I a l'hora de triar les veus, com vau arribar a la cantant Anna Ferrer?
D.C: Quan ho vam tenir tot clar vam pensar que una de les millors veus de la Mediterrània és **Anna Ferrer**. L'**OMAC** és una plataforma per al talent jove, i ella era la idònia. I també hi ha la ballarina Fàtima Campos, que fa una col·laboració en directe, perquè la idea era fer una producció escènica, un llibre-disc i un documental, titulat *Da capo*.
Anna Ferrer: Tot plegat és molt emocionant. La confluència de persones que venen de gèneres tan diferents genera un ambient molt complet, com familiar, per la suma dels tarannàs dels que venen del jazz, de la tradició o de la clàssica, i ha donat una personalitat pròpia a l'**OMAC**. Per mi ha estat com un caramel. En **Dani** compon cançons que són molt amables però musicalment tenen un repte important. Tècnicament, el fet de cantar amb una orquestra ho canvia tot, no té res a veure a tocar amb dos o tres músics al darrere. És una altra dinàmica. És molt fort, et sents com abraçada per molta gent, com si jo fos una barca i ells fossin la mar.

Video: https://www.youtube.com/watch?v=MEpMYMgfqpg
Respecte a les musicacions, quina era la vostra idea a l'hora de triar els poetes?
D.L: La voluntat era buscar poetes vius, contemporanis. Vaig triar autors que ja coneixia i que m'havien agradat. A més, el meu entorn em va fer arribar altres poesies. Buscava que el contingut de les lletres apel·lés a tothom i crec que ho hem aconseguit. Són poemes que ens connecten amb el món actual, que parlen de qui som. A banda, també vaig escoltar els avis que havia gravat **Artur Blasco** cantant cançons del Pirineu, per establir comparacions entre aquelles temàtiques i el que diuen els poetes. És molt interessant comprovar com molts temes que sortien abans ara s'han perdut, com si ja no interessessin.

OMAC Foto: Carles Rodríguez

Què significa el concepte de ?postcontemporaneïtat' i com s'aplica a l'arrel?
D.C: És una idea que ha fet fortuna en mitjans intel·lectuals i artístics a partir d'una mirada al vincle ancestral i la cultura popular; com si ens haguéssim passat de rosca i ens calgués reconstruir un vincle intergeneracional arrelat en el territori, en el paisatge. Van denominar-los poetes postcontemporanis per cridar l'atenció sobre la voluntat de mostrar una narrativa diferent.

Aquesta idea també s'ha aplicat al títol de l'espectacle i del disc, 'Trencadís'?
D.C: El ?trencadís' del títol no és baladí, fa referència a una tècnica constructiva que ens identifica, que Antoni Gaudí va fer conèixer mundialment però que no deixa de ser una manera tradicional de reciclar la terrissa trencada. L'**OMAC** també fa una deconstrucció per crear una cosa nova. Volem encapsular la idea de recuperar el vincle ancestral i cridar l'atenció cap als continguts culturals genuïns. Som l'indici d'una generació que s'adona que estem a cinc minuts del col·lapse i que convé reflexionar sobre com vivim.

Video: https://www.youtube.com/watch?v=I3u6zT-lLRk
Us heu inspirat en les tradicions orals del Pirineu. Per què aquesta i no una altra?
D.L: Entre les cançons recollides per **Blasco** al Pirineu i la meva experiència a les colònies d'Arsèguel, vaig descobrir aquells repertoris. No podia inspirar-me en totes les músiques d'arrel dels Països Catalans, i vaig acotar el treball. Tot i això, he connectat amb altres tipus de peces, perquè al Pirineu també es cantaven les americanes, que eren com una mena d'havanera, i a *Trencadís* hi hem inclòs "Gibraltar Open Arms". Com que les havaneres parlaven del mar i de Cuba, vaig trobar uns poemes de Sònia Moya sobre la crisi dels refugiats al Mediterrani, i vaig pensar que eren ideals per a una visió contemporània.

També heu buscat una sonoritat molt actual i contemporània.
M.R: Una de les funcions de l'**OMAC** és fer entendre que amb els instruments tradicionals també es pot fer música contemporània. No hi ha instruments per a cada estil. Aquest

encasellament que diu que els instruments de cobla només poden tocar sardanes no funciona. Cal sortir d'aquest marc mental.
d.c: El nom **Orquestra de Músiques d'Arrel** és deliberat. Diem ?arrel' perquè també hi ha tradicions populars urbanes. Per això no li vam posar ?tradicional', perquè hi cabessin tots els gèneres del teixit musical que han produït els Països Catalans.

Heu fet un repertori més indicat per ser escoltat que ballat?
M.R: Està concebut per ser presentat a teatres i auditoris, tot i que també hi ha temes que permeten el ball.
A.F: Jo em passo el concert ballant. Potser el repertori no és d'un ball tradicional clàssic, però potser funciona com un ball tradicional contemporani. Una de les coses que més admiro de Catalunya és com la dansa tradicional s'ha fusionat amb la contemporània.

OMAC Foto: Txus Garcia

Tirar endavant aquest projecte no ha estat fàcil. Com heu solucionat els entrebancs?
David Coll: I més en plena pandèmia, que ho ha fet tot més difícil. En aquest àmbit, fins que no s'assoleix un cert estatus no hi ha una base financera estable i cal treballar l'excel·lència, interessar la societat i que la proposta tingui èxit per ser programada. Però l'**OMAC** ha vingut per quedar-s'hi.
M.R: La idea no era fer dos anys de prova i ja veurem què passa després. Tot està pensat a llarg termini. Quan vam renunciar a presentar-nos el 2020 vam tenir temps per coure el projecte amb més calma. Això ha provocat que tinguem més bons fonaments i que ens projectem a molts anys vista. També es rellevant l'acollida que hem tingut per part de les institucions. Aquest any i mig de silenci ens ha anat molt bé. I ja tenim nous projectes, com el que presentarem el 2023, o la creació de l'**OMAC** juvenil.

Fa tres dècades de la creació de l'efímera Orquestra Simfònica de la Canya. Se la pot

considerar un precedent?
M.R: Bona part dels membres de l'**OMAC** no havíem nascut l'any 1992, però ja sabíem que havia existit la **Simfònica de la Canya**, la **JOSI** o l'orquestra de les colònies d'Arsèguel. No hem inventat res ni hem obert cap camí. Som una orquestra més amb instruments tradicionals, però ens distingim perquè hem triat anar cap a la barreja d'estils de la música contemporània, i això ens diferencia d'altres propostes. Per als que ens dediquem a la música tradicional la **Simfònica de la Canya** és un referent, perquè va representar un punt d'inflexió molt important en la història de la música del país. Els temps han canviat molt. Aquells músics, com **Jordi Fàbregas**, **Marcel Casellas** o **Jaume Arnella**, ara ja són grans referents. No ens hauríem atrevit a fer aquest pas si no els haguéssim escoltat prèviament. Van ser uns picapedrers, i sense ells no estaríem fent aquest projecte.